

ANALITIKA

Energetika soočena z visokimi cenami

Darja Močnik, Analitika GZS

Cene energentov, ki so v prvi fazi porasle zaradi močnega okrevanja svetovnega gospodarstva zaradi ekspanzivne fiskalne politike, se v drugi fazi močneje dražijo zaradi invazije v Ukrajini. Pred energetskim sektorjem so zgodovinsko gledano zahtevne razmere, saj je Slovenija v 2021 z domačimi viri energije zadovoljila 53 % potreb po energiji. Glavnino uvoza so predstavljali predvsem naftni derivati in plin. Pri zadnjem je na kratek rok težko najti ustrezno količino alternativnih količin LNG, ki bi nadomestila izpad ruskega plina, prav tako pa je to vezano na vzpostavitev ustrezne infrastrukture (terminalov, plinovodov). Na kratek rok je tako izziv dobavljivosti zemeljskega plina največje tveganje za Evropo in za slovenski energetski sektor.

Energetska bilanca Slovenije

Oskrba z energijo¹ je v 2021 znašala 6,4 mio toe² in se je v 2021 povečala za 0,2 % v primerjavi z letom 2020. Glede na 8,5-odstotno gospodarsko rast je navedeno povečanje izrazito nizko in predstavlja izjemno rast učinkovitosti porabe energije na kratek rok. Vendar ob tem ne smemo

1 Bruto domača poraba znotraj države

2 Količina energije, ki je shranjena v toni nafte (41.868 GJ). Navedena enota omogoča primerjavo energetskih vrednosti različnih vrst energije (električne energije, zemeljskega plina, premoga ipd.)

pozabiti, da je na to imelo velik vpliv slabše poslovanje v turizmu zaradi manjšega prihoda tujih gostov in občasno zaježitvenih ukrepov, ki so prizadeli mobilnost prebivalstva.

V 2021 se je v primerjavi z letom 2020 povečala oskrba z naftnimi proizvodi in z zemeljskim plinom

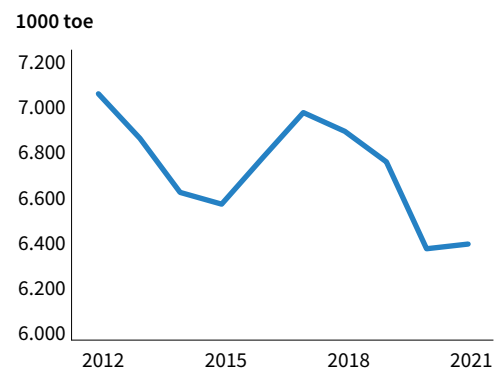
Največji delež v strukturi oskrbe z energijo so po energetski vrednosti v letu 2021 predstavljali naftni proizvodi (31 %), ki se sicer uporabljajo pretežno v gospodarskem in potniškem transportu (le majhen del v energetiki), sledi jedrska energija (23 %), energija iz obnovljivih virov (vključno s hidroenergijo, geotermalno in sončno energijo) z 19-odstotnim deležem, trdna goriva – pretežno premog (15 %) in zemeljski plin (12 %). Podatki o strukturi porabe energije v daljšem obdobju kažejo, da bo lahko prehod iz fosilnih virov na OVE le postopen, saj je pomemben del proizvodnje električne energije (1/3), večji del transporta ter pomemben del gospodinjstev in podjetij še vedno vezan na porabo fosilnih goriv, na kratek rok pa je omejujoč faktor predvsem obstoječa uporaba tehnologije. V 2021 se je v primerjavi z letom 2020 povečala oskrba z naftnimi proizvodi za 63 tisoč toe, z zemeljskim plinom za 40 tisoč toe, zmanjšala pa se je oskrba z jedrsko energijo (za 169 tisoč toe), kar je bilo povezano z daljšim remontom jedrske elektrarne. Oskrba s trdnimi

gorivi je upadla za 71 tisoč toe. Oskrba z geotermalno, sončno, hidroenergijo in obnovljivimi viri je v 2021 ostala na ravni iz leta 2020. Nekoliko se je zmanjšala oskrba s hidroenergijo (-19 toe), povečala pa oskrba z geotermalno, sončno energijo ter obnovljivimi viri in odpadki (za 21 toe).

Slovenija je 53 % potreb po energiji zagotovila iz domačih virov

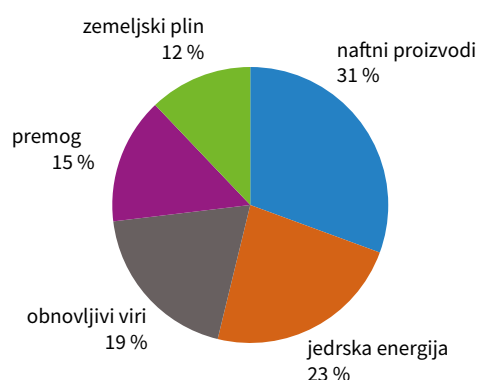
V letu 2021 naj bi po oceni Ministrstva za infrastrukturo (ocena Energetske bilance za 2021) na ravni **primarne oskrbe z energijo** delež domačih trdnih goriv predstavljal 84,8 % vseh načrtovanih potreb po trdnih gorivih (pretežno poraba lignita v TEŠ-u). Delež domačega zemeljskega plina naj bi znašal 0,6 % vseh potrebnih količin zemeljskega plina, naftne proizvode v celoti pa bo Slovenija uvozila.

Oskrba z energijo

Vir: SURS

Oskrba z energijo, Slovenija, 2021

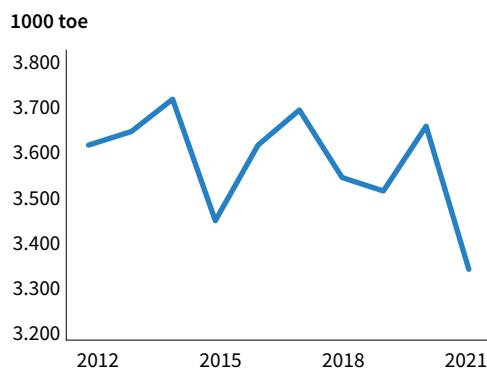
Vir: SURS

Uvozna energetska odvisnost v 2021 je bila 47,5-odstotna.

Energetska odvisnost v 2021 nekoliko višja

Skupna **domača proizvodnja energije** je v Sloveniji v letu 2021 znašala 3,3 mio toe (140 TJ), kar je bilo za 8,6 % več kot v letu 2020. Z domačimi viri energije je Slovenija v letu 2021 zadovoljila 53 % potreb po energiji³ (57 % v 2020, 52 % v 2019), preostala količina je bila zagotovljena iz uvoza. Oskrba z naftnimi proizvodi je bila v celoti zagotovljena iz uvoza. Največji delež domače proizvodnje energentov je v 2021 predstavljala jedrska energija (44,4 %), trdna goriva (21,4 %) ter obnovljivi viri in odpadki (18,7 %), hidroenergija (12,1 %) in geotermalna, sončna energija (3,3 %).

Domača proizvodnja energije

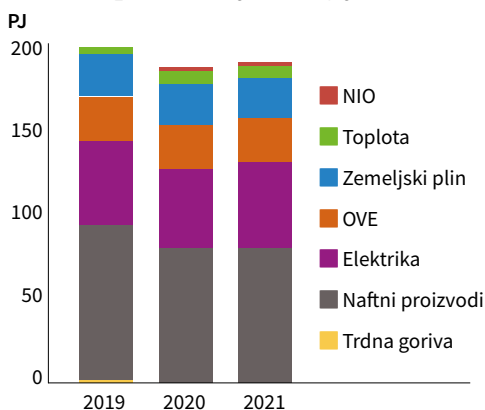
Vir: SURS

Končna raba energije nekoliko višja

Končna poraba energije naj bi v Sloveniji (po oceni Direktorata za energijo na Ministrstvu za infrastrukturo, december 2021) v letu 2021 znašala 191 tisoč TJ in naj bi bila za 1,9 % večja kot leta 2020. Od tega naj bi znašala **končna raba energije v energetske namene** 190 TJ, kar je za 2,1 % več kot leta 2020, lastna poraba energetskega sektorja naj bi znašala 0,5 TJ, za neenergetske namene pa je predvideno 1,5 PJ. V predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu (industrija) naj bi bilo porabljeno 54,1 PJ (+2,8 %, strukturni delež 28,5 %), v prometu naj bi bilo porabljeno 66,7 PJ (+0,1 %, delež 35,2 %), v gospodinjstvih 45,9 PJ (+2,3 %, delež 24,2 %), v ostali porabi pa 22,7 PJ (+4,8 %, delež 11,9 %). V strukturi porabe končne energije izstopa delež naftnih proizvodov z 41,5 % deležem, sledijo električna energija (26,3 %), obnovljivi viri energije (14,0 %), zemeljski plin (12,8 %), toplota (3,8 %), industrijski odpadki (1,0 %) in trdna goriva (0,6 %).

$$1 \text{ GWh} = 3,6 \text{ TJ} = 85,98 \text{ toe}$$

Domača proizvodnja energije

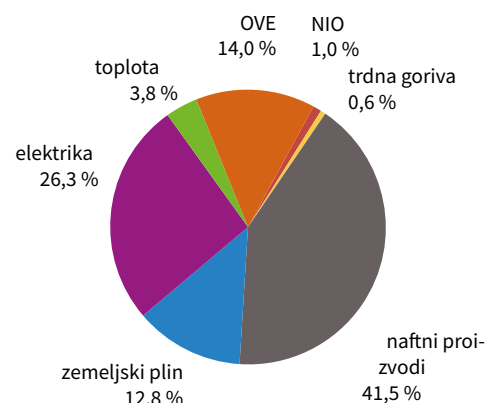

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo - Direktorat za energijo

Končna poraba energije (po oceni Direktorata za energijo na Ministrstvu za infrastrukturo, december 2021) iz trdnih goriv naj bi v letu 2021 znašala 1,2 PJ in naj bi bila podobna kot leta 2020. Končna poraba energije iz naftnih proizvodov naj bi v 2021 znašala 78,8 TJ (+0,6 % glede na 2020), zemeljskega plina 24,3 PJ (-0,1 %),

elektrike 49,9 PJ (+7,0 %), toplote 7,2 PJ (+0,2 %), obnovljivih virov energije 26,5 PJ (+0,8 %) in neobnovljivih industrijskih odpadkov 2,0 PJ (-0,2 %)

Struktura končne porabe energije po virih v letu 2021

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo - Direktorat za energijo

Proizvodnja električne energije

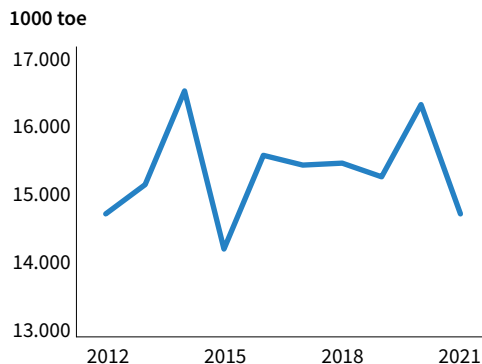
Delež proizvodnje sončne in vetrne energije še majhen

Proizvodnja električne energije na pragu v vseh elektrarnah je v letu 2021 (po začasnih podatkih SURS) znašala 14.688 GWh, kar je bilo za 10 % oz. za 1.601 GWh manj kot v letu 2020. V 2021 se je najbolj zmanjšala proizvodnja na pragu električne energije iz hidroelektrarn (za 9,8 % oz. za 1.601 GWh) zaradi slabše vodnatosti. Nižja je bila proizvodnja električne energije na pragu tudi iz termoelektrarn (-14,4 % oz. za 681 GWh manj) in iz jedrske elektrarne (-10,3 % oz. za 622 GWh manj). Manjši proizvodnji električne energije v termoelektrarnah je sledila tudi manjša poraba goriv.

Nižja proizvodnja električne energije na pragu v 2021 (-10 %) kot tudi medletna v prvem četrtletju 2022 (-14 %).

³ To pomeni 47,5-odstotno uvozno odvisnost

Proizvodnja električne energije na pragu

Vir: SURS

Največji **delež k proizvodnji električne energije** je prispevala jedrska elektrarna (36,9 % oz. 6.041 GWh), sledile so hidroelektrarne (33,5 % oz. 5.159 GWh), termoelektrarne (27,5 % oz. 4.715 GWh), sončne elektrarne (2,1 % oz. 368 GWh) in vetrne elektrarne (0,04 % oz. 6 GWh).

Izvoz električne energije medletno nižji v 2021 (-5 %) in prvem četrletju 2022 (-14 %)

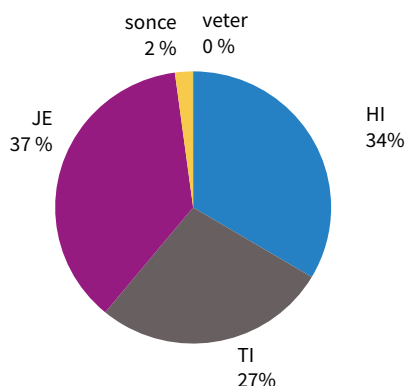
V slovensko **podporno shemo** je bilo konec leta 2021 uvrščenih skupaj 3.811 elektrarn s skupno nazivno močjo 415 MW, kar predstavlja približno 11 % vseh instaliranih zmogljivosti. Konec leta 2021 je bilo število proizvodnih enot v podporni shemi za 28 enot manjše glede na stanje konec leta 2020. V letu 2021 je bila za 6 % večja proizvodnja iz elektrarn na biomaso, 3 % iz hidroelektrarn in 2 % iz SPTE enot na fosilna goriva. Na drugi strani je bila zaradi vremenskih vplivov za 11 % manjša proizvodnja iz vetrnih elektrarn in 7 % iz bioplinarn. Na približno enaki ravni kot leta 2020 je bila v letu 2021 proizvodnja iz sončnih elektrarn. Glede na strukturo proizvodnje v letu 2021 prevladujejo SPTE naprave na fosilna goriva s 37-odstotnim deležem, sledijo sončne elektrarne

z 28-odstotnim, elektrarne na biomaso s 15-odstotnim, hidroelektrarne z 11-odstotnim in bioplinarne z 9-odstotnim deležem celotne proizvodnje električne energije v podporni shemi.

Uvoz električne energije medletno višji v 2021 (+17,8 %) in prvem četrletju 2022 (+15 %)

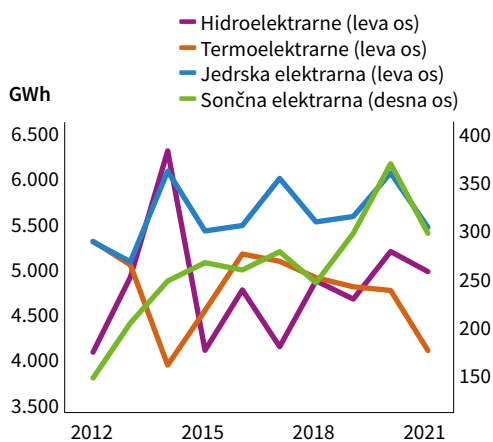
V prvem četrletju 2022 je bila **proizvodnja električne energije na generatorju** za 14,1 % oz. za 575 GWh nižja kot v prvem četrletju 2021. Nižja proizvodnja električne energije je bila predvsem v hidroelektrarnah zaradi zgodovinsko najnižje vodnatosti (-50 %) in v jedrski elektrarni (-0,9 %), medtem ko je bila proizvodnja v termoelektrarnah višja za 3 %. Proizvodnja sončne energije je bila višja za 15,5 %. Izpad proizvodnje električne energije hidroelektrarn zaradi sušne zime in remontov je nadomestila elektrika iz termoelektrarn in uvoza.

Proizvodnja električne energije na pragu, leto 2021

Vir: SURS

Proizvodnja električne energije na pragu

Vir: SURS

Višji uvoz električne energije

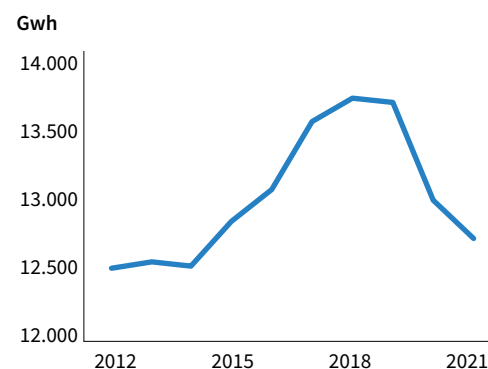
Izvoz električne energije (8.658 GWh) je bil v 2021 nižji za 5,1 % oz. za 456 GWh v primerjavi s predhodnim letom. Republiki Hrvaški je bila oddana polovica proizvodnje električne energije iz NEK-a. Uvoz električne energije je v 2021 znašal 8.387 GWh, kar je bilo za 17,8 % oz. za 1.267 GWh več kot leta 2020.

V prvem četrtletju 2022 se je uvoz električne energije povečal za 15,3 % oz. za 316 GWh v primerjavi s prvim četrtletjem 2021. Izvoz električne energije se je zmanjšal za 15,3 % oz. +319 GWh glede na enako obdobje v 2021.

Končna poraba električne energije v 2021 nižja

Končna poraba električne energije v Sloveniji je po začasnih podatkih v letu 2021 znašala 12.757 GWh in naj bi bila nižja za 2,2 % v primerjavi z letom 2020. Industrijski odjemalci naj bi po oceni Direktorata za energijo na Ministrstvu za infrastrukturo porabili 6.342 GWh, gospodinjstva 3.859 GWh, ostali porabniki pa 3.327 GWh. Sektor industrije naj bi v letu 2021 porabil 45,3 % električne energije, sledijo gospodinjstva (27,9 %), storitvene dejavnosti in gradbeništvo (24,0 %), promet (1,6 %) in energetska sektor (0,7 %).

Končna raba električne energije

Vir: SURS

Oskrba z energenti

Oskrba z energenti se povečuje pri dizelskem gorivu

V 2021 je bil zabeležen upad oskrbe s črnim premogom in lignitom (za 4,9 %), ekstra lahkim kurilnim oljem (-13,3 %), črnim premogom in antracitom (za 34,8 %) ter utekočinjenim naftnim plinom (-0,8 %). Zmanjšala se je predvsem pri rjavem premogu in lignitu, kjer je oskrba med energenti največja. Na drugi strani pa se je povečala oskrba z dizelskim gorivom (+11,3 %), zemeljskim plinom (+5,3 %), motornim neosvinčenim bencinom (+13,1 %) in drugimi naftnimi proizvodi (+4,1 %). Porast oskrbe z gorivi je posledica precej večje mobilnosti prebivalstva, prometa, tudi letalskega.

Oskrba z energenti se v 2021 in prvem četrtletju 2022 (medletno) zmanjšuje pri rjavem premogu in lignitu, povečuje pri dizelskem gorivu.

V prvem četrtletju 2022 se je oskrba z najbolj uporabljenima energentoma – rjavim premogom in lignitom – zmanjšala za 4,2 % kot tudi z zemeljskim plinom (-1,7 %) v primerjavi z enakim obdobjem leta 2021. Porast oskrbe z ostalimi energenti pa se povečuje, predvsem z dizelskim gorivom (za 19,6 %) in motornim bencinom (za 31,6 %), kar je posledica večje mobilnosti prebivalstva zaradi umika zaježitvenih ukrepov. Sledi porast oskrbe s kurilnim oljem, ekstra lahkim za 53,8 %,

Oskrba z energenti*	2021	Sprememba v % 2021/2020	Sprememba v % I-III 2022/I-III 2021
Črni premog in antracit (ton)	10.361	-34,8	-33,8
Koks (ton)	20.313	-5,1	15,2
Rjavi premog in lignit (ton)	3.230.765	-4,9	-4,2
Utekočinjeni naftni plin (UNP) (ton)	81.269	-0,8	6,1
Motorni bencin, neosvinčeni (ton)	369.343	13,1	31,6
Petrolejsko gorivo za reaktivne motorje (ton)	10.282	7,5	301,3
Dizelsko gorivo (ton)	1.349.211	11,3	19,6
Kurilno olje, ekstra lahko (ton)	161.003	-13,3	53,8
Drugi naftni proizvodi (ton)	126.592	4,1	4,5
Zemeljski plin (1000 Sm3)	951.566	5,3	-1,7

Vir: SURS; *Brez obnovljivih virov

petrolejskim gorivom za reaktivne motorje za 301,3 %.

Delež energije iz obnovljivih virov v bruto končni porabi energije v Sloveniji v letu 2020 je znašal 25 % (z upoštevanjem statističnega prenosa obnovljive energije). V sektorju ogrevanja in hlajenja je ta delež znašal 32,1 %, v sektorju električne energije 35,1 %, v sektorju transporta pa 10,9 %, s čimer je bil dosežen tudi sektorski cilj za transport (10 %).

Trg dela v energetiki

Povprečna bruto plača raste vse od leta 2016

V oskrbi z električno energijo, plinom in paro (SKD 35) je v 2021 izplačana povprečna bruto plača znašala 2.776 EUR, kar je bilo za 41,6 EUR oz. za 1,5 % več kot v letu 2020. Povprečne plače so rasle

vse od leta 2016. V prvem četrtletju 2022 je bila povprečna plača v oskrbi z električno energijo, plinom in paro nespremenjena glede na enako obdobje 2021. Povprečna bruto plača v tej dejavnosti je bila v 2021 za 40,9 % višja od povprečne bruto plače v Sloveniji.

Povprečna bruto plača je v oskrbi z električno energijo (SKD 35.1) v 2021 znašala 2.824 EUR, kar je bilo za 1,2 % več kot v predhodnem letu. V oskrbi s plinastimi gorivi (SKD 35.2) je znašala 3.072 EUR (0,3-odstotni upad v 2021), v oskrbi s paro in vročo vodo (SKD 35.3) pa je znašala 2.403 EUR in se je v letu 2021 zvišala za 2,7 %.

V oskrbi z električno energijo plinom in paro 51 % zaposlenih s terciarno izobrazbo

V celotni oskrbi z električno energijo, plinom in paro (SKD 35) je bilo konec leta 2021 8.074 delovno aktivnih oseb oz. 0,9 % vseh v Sloveniji. Njihovo število se je v letu dni povečalo za 1,8 % oz. za 142 oseb.

Decembra 2021 se je najbolj povečalo število delovno aktivnih oseb z visokošolsko in višješolsko izobrazbo (134 več zaposlenih) in s srednješolsko (za 9 oseb več) v primerjavi z decembrom 2020. Med dejavnostmi se je v enem letu najbolj povečalo število delovno aktivnih v oskrbi z električno energijo (za 151 oseb) ter v oskrbi s plinastimi gorivi (za 23 oseb), medtem ko se je v oskrbi s paro in vročo vodo število delovno aktivnih oseb znižalo za 32 oseb.

Največ, 87 % oz. 7.024 delovno aktivnih oseb je bilo zaposlenih v oskrbi z električno energijo, 11,4 % oz. 920 oseb v oskrbi s paro in vročo vodo ter 1,6 % oz. 130 oseb v oskrbi s plinastimi gorivi. V oskrbi z električno energijo, plinom in paro je bilo 79,1 % vseh zaposlenih moškega spola. V dejavnosti je izrazit delež visoko izobraženih zaposlenih. Več kot polovica (51,3 %) zaposlenih ima višješolsko in visokošolsko izobrazbo, 46,7 % jih ima srednješolsko izobrazbo in 2 % osnovnošolsko izobrazbo.

Cene v energetiki

Povprečne cene svetovnih energentov višje

Cene električne energije so v drugi polovici leta 2021 ter v prvem četrtletju 2022 v Evropi dosegle najvišje zgodovinske vrednosti. Rast cen električne energije v 2021 pripisujemo povečanemu globalnemu povpraševanju in visoki ceni zemeljskega plina. Na cene zemeljskega plina so vplivale neugodne vremenske razmere in negotovosti pri zagotavljanju oskrbovalnih poti iz Rusije, vse to ob rekordno nizkem stanju zapolnjenosti skladišč plina. Razmere pa so še naprej močno odvisne od gibanja cen premoga, plina, nafte in emisijskih kuponov. Na cene energentov v Sloveniji so že v 2021 vplivala neugodna gibanja nabavnih cen na trgu energentov, tako v zadnjem četrtletju leta 2021 kot tudi v letu 2022, ko so dosegla zgodovinsko visoke nivoje. Višje nakupne cene se v enem delu odražajo v cenah energentov za slovenske poslovne in gospodinske odjemalce. Največji vpliv na rast cen električne energije so imele predvsem povišane cene zemeljskega plina ter emisijskih kuponov.

Cena emisijskih kuponov je v začetku leta 2021 znašala 32,19 EUR na tono emisij, konec leta 2021 pa je cena narasla na 73,82 EUR, kar predstavlja 129-odstotno rast. Razlog za rast cene emisijskih kuponov je povečana proizvodnja električne energije v premogovnih termoelektrarnah, ki je bila potrebna zaradi pomanjkanja zemeljskega plina (nizek nivo skladišč v Evropi).

Povprečna **cena nafte Brent** je v 2021 znašala 70,4 USD in je bila za 59,8 % višja kot leta 2020 zaradi neugodnih razmer na nabavnem trgu. Cena surove nafte Brent je marca 2022 v povprečju znašala 116 USD na sodček, kar je bila najvišja raven po letu 2013. V aprilu 2022 se je cena nafte Brent znižala na 106 USD na sodček, predvsem zaradi uvedbe številnih zaježitvenih ukrepov na Kitajskem. Zaradi vojne v Ukrajini je več držav, vključno s Kanado, Združenim kraljestvom in ZDA, objavilo

načrte za prepoved ali postopno opuščanje uvoza nafte iz Rusije, medtem ko so se številni trgovci s surovinami izogibali nakupu ruske nafte. **Motorni bencin 95** se je v 2021 podražil za 14 % v primerjavi z letom 2020, in je v povprečju stal 1,217 EUR/liter. **Dizelsko gorivo** se je podražilo za 20 %, kar je v povprečju znašalo 1,271 EUR/liter. **Kurilno olje** se je v 2021 v povprečju podražilo za 20 % na 0,969 EUR/liter. **UNP-Avtoplin** se je v 2021 podražil za 20 % v primerjavi z letom 2020 na 0,706 EUR/liter.

V letu 2021 je delež tržne postavke električna energija za poslovnega uporabnika znašal 65,7 %.

Cene zemeljskega plina v Evropi so se v 2021 zvišale za 281 % v primerjavi z letom 2020⁴. Na gibanje cene zemeljskega plina v drugi polovici leta 2021 je še naprej vplivalo gibanje cene nafte, premoga in emisijskih kuponov. V prvih štirih mesecih 2022 so se le te zvišale za 83 % v primerjavi z enakim obdobjem 2021. Marca 2022 so cene zemeljskega plina v Evropi dosegle najvišjo vrednost (42\$/mmbtu) v zgodovini, kar odraža strah pred motnjami pri uvozu iz Rusije. Na gibanje cen zemeljskega plina močno vpliva rusko-ukrajinska vojna. Zaradi vojne so pričakovani premiki na področju strukture uvoza zemeljskega plina v EU, saj si je slednja zadala cilj zmanjšanja odvisnosti od uvoza ruskega plina.

Cene premoga (južnoafriškega) so se v 2021 zvišale za 60 % v primerjavi z letom 2020, aprila 2022 pa so bile cene premoga višje še za 79 % v primerjavi z januarjem letos.

Cena električne energije za podjetja v Sloveniji v 2020 četrto leto višja

Cena **električne energije za podjetja** (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV) se od leta 2017, ko je bila najnižja (42,44 EUR/MWh), že četrto leto zapored zvišuje. Cena električne energije, ki se prosto oblikuje na trgu, je v letu 2021 za povprečnega negospodinskega odjemalca znašala v povprečju 62,3 EUR/MWh (brez DDV), kar je v primerjavi z letom 2020 za 7,5 % več. Veleprodajne cene električne energije kot tudi zemeljskega plina so se v zadnjem letu močneje zvišale zaradi ekonomskih in tudi geopolitičnih vzrokov, kar ima vpliv tudi na rast drugih cen in nenazadnje na višjo inflacijo.

Regulirana cena **omrežnine** za uporabo elektroenergetskega sistema je v povprečju znašala 19,1 EUR/MWh (brez DDV) in se je v enem letu povišala za 7,2 %. Dajatve so poslovne porabnike obremenile v višini 10,8 EUR/MWh (brez DDV), kar je v enoletnem obdobju pomenilo zvišanje za 11,4 %. Povprečnemu poslovnemu odjemalcu je bila v letu 2021 zaračunana trošarina v višini 2,8 EUR/MWh, kar je bilo za 7,4 % več kot leta 2020.

V skupini srednje velikih porabnikov električne energije v skupinah IE in IF

Cena električne energije za poslovne uporabnike (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV)	2019	2020	2021	Sprememba v % 2021/2020	Sprememba v % 2021/2019
IA (< 20 MWh)	57,7	63,9	64,1	0,4	11,1
IB (20 do < 500 MWh)	58,7	62,6	61,1	-2,4	4,2
IC (500 do < 2000 MWh)	58,2	61,0	59,9	-1,8	2,9
ID (2000 do < 20000 MWh)	54,1	58,8	59,3	0,7	9,6
IE (20000 do < 70000 MWh)	50,4	55,1	64,7	17,3	28,4
IF (70000 do <= 150000 MWh)	47,5	52,0	64,7	24,5	36,3
I - Slovenija - Povprečje nacionalni nivo	53,1	57,9	62,3	7,5	17,2

4 Vir: Svetovna banka, v USD

Vir: Statistični urad RS

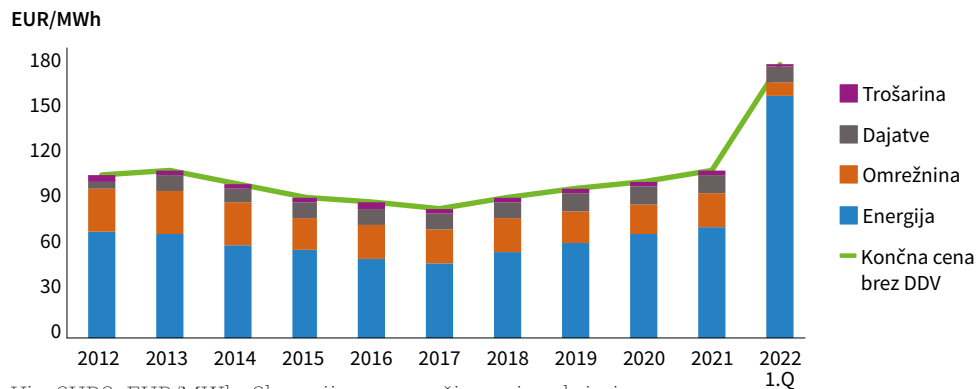
(20.000 do < 150.000 MWh) je bila rast cen električne energije višja, in sicer 17,3 % in 24,5 %. V skupinah porabe IB in IC (20 do < 2000 MWh) je bila cena na drugi strani nižja za 2,4 % oz. za 1,8 %.

Maloprodajna cena električne energije z DDV za povprečnega poslovnega odjemalca je v letu 2021 znašala 115,7 EUR/MWh in je bila za 7,9 % višja kot leta 2020. V letu 2021 je delež tržne postavke električna energija znašal 65,7 %, delež omrežnine 20,1 %, delež dajatev v energetiki 11,3 %, delež trošarine pa 2,9 % cene brez vključenega davka na dodano vrednost.

Povprečna končna cena električne energije z DDV je bila za poslovne odjemalce v 2021 višja za 7,9 % v primerjavi z letom 2020.

Cena električne energije je v 1. četrtletju 2022 za **povprečnega poslovnega odjemalca** znašala 135,8 EUR/MWh (brez DDV) in se je v obdobju enega leta zvišala

Struktura cene električne energije za podjetja, brez DDV

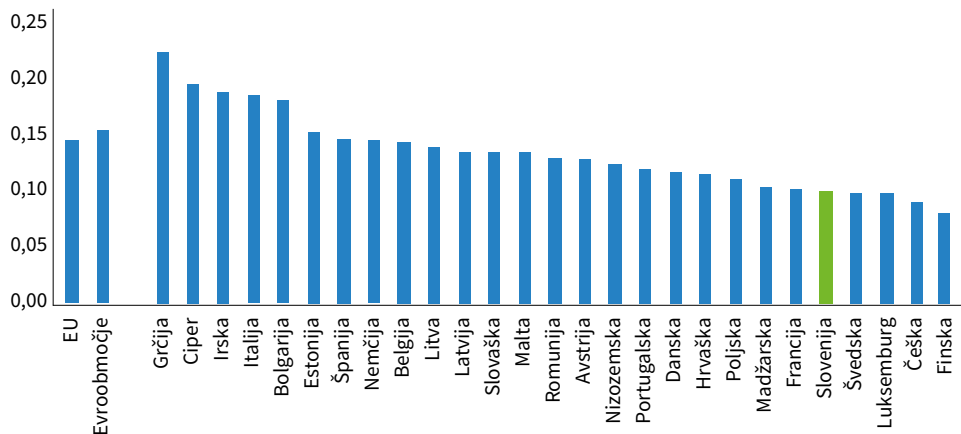
Vir: SURS, EUR/MWh, Slovenija - povprečje nacionalni nivo

za 143,7 %. Še posebej je bila visoka rast cene v zadnjem četrtletju (1. četrtletje 2022/4. četrtletje 2021), saj se je cena električne energije zvišala za 85,1 %. **Končna maloprodajna cena z DDV za povprečnega poslovnega odjemalca** na nacionalnem nivoju je v 1. trimesečju 2022 znašala 188,5 EUR/MWh in je bila v obdobju enega leta višja za 75,6 %, v primerjavi s četrtim četrtletjem 2021 pa za 45 %.

Povprečna cena električne energije za poslovne odjemalce v EU-27 (s porabo med 500 in 2.000 MWh) je v drugem polletju 2021 znašala 0,1445 EUR za kWh, delež dajatev v končni ceni pa je znašal 28,6 %. Najvišje cene so v drugi polovici 2021 plačevali v Grčiji (0,2238 za kWh) in na Cipru (0,1946 EUR), najnižje pa na Finskem (0,0800 EUR) in na Češkem (0,0905 EUR).

Cene električne energije za negospodinjске odjemalce, brez DDV, drugo polletje 2021

EUR/kWh

Vir: Eurostat

Povprečna cena električne energije za gospodinjstva brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV je v letu 2021 znašala 64,3 EUR/MWh, kar je bilo za 3,7 % več kot v predhodnem letu.

Omrežnina za elektroenergetsko omrežje je znašala 48,5 EUR/MWh (brez DDV) in se je v obdobju enega leta v povprečju povišala za 4 %. Zaračunane dajatve za namene energetike (prispevek za podpore proizvodnji električne energije iz OVE in SPTE, prispevek za energetske učinkovitost, prispevek za delovanje operaterja trga z električno energijo) so v letu 2021 znašale 16,4 EUR/

MWh (brez DDV), kar je zaradi ukrepa začasne oprostitve plačevanja prispevka OVE+SPTE v aprilu in maju 2020 na celoletnem nivoju pomenilo v povprečju 28 % več kot v letu 2020. Trošarina je v letu 2021 znašala 3,1 EUR/MWh in se med letom ni spreminjala.

Višje maloprodajne cene električne energije v 2021 so tudi posledica ukrepov Vlade RS in Agencije za energijo za blaženje socialnih in gospodarskih posledic širjenja virusa covid-19 v aprilu in maju 2020.

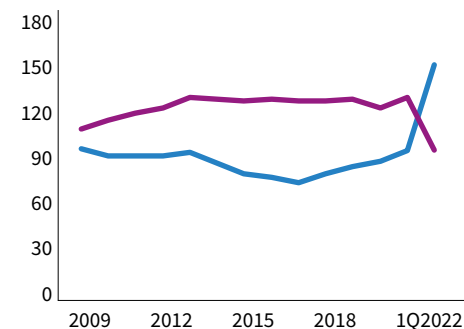
Cene električne energije za gospodinjstva v Sloveniji (standardna porabniška skupina) (EUR/MWh)

	2019	2020	2021	1. čet. 2022
Energija	57,6	62,0	64,3	69,0
Omrežnina	53,3	46,8	48,5	18,7
Dajatve	17,4	12,7	16,4	5,4
Trošarina	3,1	3,1	3,1	2,1
DDV	28,9	27,4	29,1	20,9
Končna cena	160,1	152,0	161,4	116,1

Gibanje cen električne energije po obeh tipih odjema

— Končna cena, brez DDV za gospodinjstva
— Končna cena, brez DDV za podjetja

EUR/MWh

Vir: SURS, EUR/MWh, Slovenija - povprečje nacionalni nivo

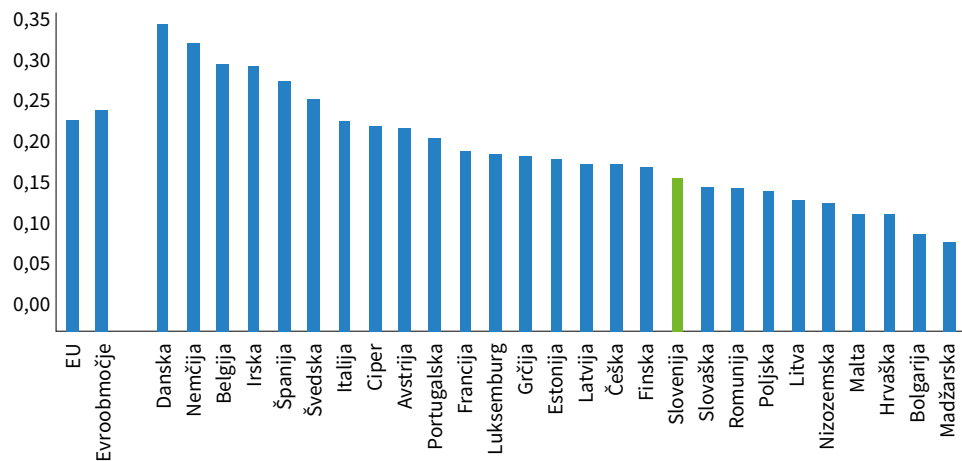
Končna cena **električne energije po davkih za gospodinjstva** se je v 2021 povečala za 6,2 % glede na predhodno leto (na 161,35 EUR/MWh). V letu 2021 je delež tržne postavke električna energija v strukturi maloprodajne cene znašal 39,9 %, delež omrežnine 30,1 %, delež dajatev v energetiki 10,1 %, delež trošarine 1,9 % in delež davka na dodano vrednost 18 % končne maloprodajne cene.

Cena električne energije v 2021 za poslovne odjemalce višja za 7,5 %, maloprodajna končna cena za 7,9 %.

Cena električne energije je v 1. četrtletju 2022 za **povprečnega gospodinjanskega odjemalca** znašala 68,96 EUR/MWh (brez DDV) in se je v obdobju enega leta povečala za 11,1 %. Omrežnina za uporabo elektroenergetskega sistema, ki je regulativno določena za celotno področje države, je znašala 18,7 EUR/MWh (brez DDV) in se je v obdobju enega leta znižala za 60 %. Nižja je bila na podlagi sprejetega interventnega Zakona o nujnih ukrepih za omilitev posledic zaradi vpliva visokih cen energentov (ZUOPVCE), ki je za vse odjemne skupine od februarja do aprila 2022 znižal tarifne postavke omrežnine na nič. Dajatve so se v obdobju enega leta zaradi ukrepa oprostitve plačevanja prispevka za podporo proizvodnji električne energije iz OVE in SPTE na podlagi ZUOPVCE znižale

Maloprodajne cene električne energije za gospodinjstva, 2. polletje 2021

(EUR/kWh), srednjega uporabnika

Vir: Eurostat

za 62 %. Na podlagi interventnega zakona pa je bila za 31,5 % v obdobju enega leta nižja tudi trošarina. Maloprodajna cena za povprečnega gospodinjanskega odjemalca na nacionalnem nivoju je v 1. trimesečju 2022 znašala 116,08 EUR/MWh in je bila nižja za 24,3 %, v primerjavi s 4. četrtletjem 2021 pa nižja za 26,6 %.

Cene električne energije **za gospodinjanske odjemalce** so se v **EU-27** v drugi polovici leta 2021 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2020 zvišale, in sicer z 21,3 EUR za 100 kWh na 23,7 EUR za 100 kWh. Poskočile so tudi povprečne cene zemeljskega plina, in sicer s 7 EUR za 100 kWh na 7,8 EUR za 100 kWh.

Povprečna cena električne energije gospodinjanskih odjemalcev v EU-27 (opredeljeni kot srednje veliki odjemalci z letno porabo med 2.500 kWh in 5.000 kWh) je v drugi polovici 2021 znašala 0,2369 EUR za kWh (tehtano povprečje), v Sloveniji 0,1711 EUR za kWh. Med državami EU so bile cene električne energije v drugi polovici leta 2021 najvišje na Danskem (0,3448 EUR na kWh), v Nemčiji (0,3234 EUR na kWh), Belgiji (0,2994 EUR na kWh) in na Irskem (0,2974 EUR na kWh), najnižje pa na Madžarskem (0,1001 EUR za kWh), v Bolgariji (0,1091 EUR za kWh) in na Hrvaškem (0,1313 EUR za kWh).

Cene zemeljskega plina za poslovne odjemalce v Sloveniji v 2021 z visoko rastjo

Cena zemeljskega plina je v letu 2021 za povprečnega **poslovnega odjemalca** znašala 26,4 EUR/MWh (brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV) in se je v obdobju enega leta zvišala za 36,5 %. V višjem razredu porabe (100.000 do < 1.000.000 GJ) je cena porasla za 46,9 %, v razredu 10.000 do < 100.000 GJ je porasla za 39,9 %, v razredu 1.000 do < 10.000 GJ je porasla za 12,5 % in pri nižjem odjemu (< 1.000 GJ) za 2,8 %. Omrežnina je v letu 2021 znašala 5,9 EUR/MWh (brez DDV) in se je zvišala za 22,9 %. Povprečnemu poslovnemu odjemalcu so bile v letu 2021 zaračunane dajatve (prispevek OVE, prispevek URE,

Povprečna končna cena zemeljskega plina za poslovne subjekte v 2021

EUR/Sm ³	0,4648
EUR/GJ	12,2868
EUR/kWh	0,0442

okoljska dajatev CO₂) v skupni višini 3,1 EUR/MWh (brez DDV), kar je bilo za 14,8 % več kot leta 2020. Zaračunana trošarina je v letu 2021 povprečnega poslovnega odjemalca obremenila v višini 0,8 EUR/MWh (brez DDV) več kot leta 2020.

V letu 2021 je delež tržne postavke cena zemeljskega plina za povprečnega poslovnega odjemalca znašal 72,8 %.

Maloprodajna končna cena z DDV za povprečnega poslovnega odjemalca za standardno porabniško skupino je v letu 2021 znašala 44,2 EUR/MWh in je bila za 31,2 % višja kot leta 2020. V letu 2021 je delež tržne postavke cena zemeljskega plina za povprečnega poslovnega odjemalca znašal 72,9 % končne cene brez DDV, delež omrežnine je znašal 16,3 %, delež dajatev 8,6 % in delež trošarine 2,2 % cene pred DDV.

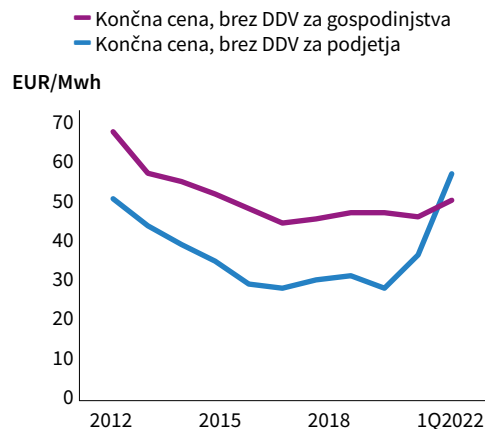
Cena zemeljskega plina (z vsemi davki) za **poslovne odjemalce** je bila v prvem četrtletju 2022 glede na predhodno četrtletje

višja za 22 %, v primerjavi s prvim četrtletjem 2021 pa za 115,9 %. Cena zemeljskega plina je v prvem četrtletju 2021 z vsemi davki znašala 73,2 EUR/MWh (33,9 EUR v prvem četrtletju 2021). Cena zemeljskega plina (z vsemi davki) je bila v prvem četrtletju medletno pri velikih porabnikih precej višja (I4: +130 %) kot pri majhnih (I1: +71 %).

Končna cena zemeljskega plina se je v 2021 za poslovne odjemalce se je zvišala za 36,5 %, za gospodinjstva pa znižala za 1,6 %.

Povprečna cena **zemeljskega plina za gospodinjstva brez omrežnine, dajatev, trošarine in DDV** je v 2021 znašala v povprečju 26,4 EUR/MWh in je bila nižja za 3,9 % glede na predhodno leto. V strukturi končne cene z DDV je plin imel 47,3-odstotni delež, omrežnina 22,8-odstotni delež, dajatve 8,8-odstotni delež, trošarine 3,1-odstotni delež in davek na dodano vrednost 18-odstotni delež. **Omrežnina** (za distribucijo in

Gibanje cen zemeljskega plina po obeh tipih odjema

Vir: SURS, EUR/MWh, Slovenija - povprečje nacionalni nivo

meritve) je v letu 2021 znašala 12,7 EUR/MWh (brez DDV) in se je v obdobju enega leta znižala v povprečju za 12 %. **Zaračunane energetske in okoljske dajatve** (prispevek OVE, prispevek URE, okoljska dajatev CO₂) so v letu 2021 znašale 4,9 EUR/MWh (brez DDV) in se v obdobju

enega leta niso spremenile. Trošarina je znašala 1,8 EUR/MWh (brez DDV) in se v letu 2021 prav tako ni povišala. **Končna cena zemeljskega plina za gospodinj-ske odjemalce z vsemi davki** je znašala 55,8 EUR/MWh in je bila za 1,6 % nižja kot v letu 2020.

V letu 2022 bo na gibanje cen zemeljskega plina močno vplivala invazija v Ukrajini.

Cene zemeljskega plina za gospodinjstva (z vsemi davki) se počasi povečujejo glede na visoko rast na veleprodajnih trgih. V 1. četrtletju 2022 je bila cena zemeljskega plina glede na predhodno

četrtletje višja za šestino, v primerjavi s prvim četrtletjem 2021 pa je bila višja za 27,3 %. V prvem četrtletju 2022 je končna cena zemeljskega plina z vsemi davki znašala 68 EUR/MWh (53,4 EUR v prvem četrtletju 2021). ■

Povprečna končna cena zemeljskega plina za gospodinjstva v 2021

EUR/Sm ³	0,5859
EUR/GJ	15,4893
EUR/kWh	0,0558

Leta 2021 je bila stopnja odvisnosti EU od uvoza zemeljskega plina 83-odstotna, kar je eno odstotno točko manj kot leta 2020 (84 odstotkov). Država članica EU z največjo odvisnostjo od uvoza zemeljskega plina v letu 2021 je bila Malta (104-odstotna). Sledita ji Švedska (102-odstotna) in Litva (101-odstotna), ki sta povečali svoje zaloge. Uvozna odvisnost v Sloveniji znaša 99 %. Na drugi strani so najnižjo odvisnost od uvoza zemeljskega plina zabeležili v Romuniji (24-odstotna), sledita Danska (26-odstotna) in Nizozemska (33-odstotna).